

13. TORSTAINA 17. HELMIKUUTA 2000

kello 18.30

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely

1)	Hallituksen esitys laiksi valtioneuvoston oikeuskanslerista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi	276
	Hallituksen esitys HE 175/1999 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 6/2000 vp	
2)	Hallituksen esitys laiksi rikoslain 37 luvun 12 §:n muuttamisesta.	277
	Hallituksen esitys HE 154/1999 vp
Lakivaliokunnan mietintö LaVM 2/2000 vp	
3)	Hallituksen esitys laiksi kunnan kiinteistöinsinööristä annetun lain muuttamisesta	277
	Hallituksen esitys HE 180/1999 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 1/2000 vp	
4)	Hallituksen esitys laeiksi valmiuslain, puolustustilalain ja pelastustoimilain muuttamisesta.....	277
	Hallituksen esitys HE 186/1999 vp
Puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 1/2000 vp	
5)	Hallituksen esitys laeiksi vakuutuslainsäädännön ja eläkesäätiölain muuttamisesta	277
	Hallituksen esitys HE 136/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 3/2000 vp	

Toinen käsittely

- 6) Hallituksen esitys laiksi valtakunnanoikeudesta ja ministerivastuu-asioiden käsittelystä 277
Hallituksen esitys HE 185/1999 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 3/2000 vp
- 7) Hallituksen esitys laiksi rajavartiolaitoksesta annetun lain muuttamisesta 277
Hallituksen esitys HE 177/1999 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 4/2000 vp
- 8) Hallituksen esitys laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta 278
Hallituksen esitys HE 189/1999 vp
Hallintovaliokunnan mietintö HaVM 5/2000 vp

Lähetekeskustelu

- 9) Laki koiraverosta annetun lain kumoamisesta 278
Lakialoite LA 174/1999 vp (Marjaana Koskinen /sd ym.)
- 10) Laki arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain kumoamisesta sekä laki arvonlisäverolain muuttamisesta ja laki kuntalain muuttamisesta 282
Lakialoite LA 191/1999 vp (Marjaana Koskinen /sd ym.)
- 11) Laki rikoslain 11 luvun muuttamisesta 286
Lakialoite LA 192/1999 vp (Kimmo Kiljunen /sd)

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Anttila.

Nimenuoto

Nimenuodon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

PÄIVÄJÄRJESTYKSEN ASIAT:**1) Hallituksen esitys laiksi valtioneuvoston oikeuskanslerista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 175/1999 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 6/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 6.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi rikoslain 37 luvun 12 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 154/1999 vp
Lakivaliokunnan mietintö LaVM 2/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 2.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi kunnan kiinteistöinsinööristä annetun lain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 180/1999 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 1/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 1.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laeiksi valmiuslain, puolustustilalain ja pelastustoimilain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 186/1999 vp
Puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 1/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on puolustusvaliokunnan mietintö n:o 1.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laeiksi vakuutuslainsäätelyn ja eläkesäätiölain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 136/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö StVM 3/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 3.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laiksi valtakunnanoikeudesta ja ministerivastuuasioiden käsitteystä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 185/1999 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 3/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 § ja 1 luvun otsikko, 3—5 § ja 2 luvun otsikko, 6—8 § ja 3 luvun otsikko, 9—15 § ja 4 luvun otsikko, 16 ja 17 § ja 5 luvun otsikko sekä 18—21 § ja 6 luvun otsikko, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laiksi rajavartiolaitoksesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 177/1999 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 4/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1, 3, 7, 47 a ja 48 § sekä 48 a, 48 b, 49, 50 a, 64 ja 67 § ja 6 luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Hallituksen esitys laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 189/1999 vp
Hallintovaliokunnan mietintö HaVM 5/2000 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 5. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 6—8, 32 ja 47 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

9) Laki koiraverosta annetun lain kumoamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite LA 174/1999 vp (Marjaana Koskinen /sd ym.)

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu:

1 Marjaana Koskinen /sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakialoite oli käsittelyssä viime kaudella ja olen sen nyt uusinnut. Ihan muutamia perusteluja liittyen tähän koiraveroasiaan. Koiraveron on sitkeähenkinen jäännös viime vuosisadalta, jolloin se oli haittavero. Maamme ensimmäinen koiraveronasetus hyväksyttiin 1878. Tärkein motiivi koiraverotukselle oli laajalle levinnyt vesikauhu. Niinpä verotuksella kerättävät varat käytettiin vahingonkorvauksiin kotieläimistä, jotka olisivat joutuneet vesikauhun uhreiksi.

Tällä hetkellä kunnilla on mahdollisuus joko periä tai olla perimättä koiraveron, jonka suuruus on maksimissaan 300 markkaa koiraa kohti per vuosi. Vuonna 95 tilinpäätöstietojen mukaan koiraveron tuotto oli noin 33 miljoonaa markkaa. Summa on suurin piirtein ollut saman suuruinen viime vuosien aikana, mutta vuodesta 98 lähtien koiraveron on radikaalisti laskenut, eli silloin se oli noin 26 miljoonaa markkaa. Koiraveron katsominen taulukoista on vähän ongelmallista, koska tässä ovat muut verotukset siinä kohtaa ja tämä ei välttämättä ole ihan tarkka luku. Yli puolet Suomen kunnista on poistanut kokonaan koiraveron, eli sitä ei periä.

Naapurimaassamme Ruotsissa koiraveron kannosta on luovuttu kokonaan vuoden 96 alusta. Silloin kun luopumispäätös tehtiin, todettiin, että ruotsalaisten asiantuntijoiden mukaan koiraveron periminen oli kannatettavaa ainoastaan Tukholman alueella. Ruotsissa koira-asioiden hoitoon saadaan tuloja Ruotsin Kennelliitolta ja koiranruoan valmistajilta. Ranskassa ei koiraveron periä. Ranskassa kulut hoidetaan muutoin kuin verotuksen avulla.

Välimeren maissa koiraverokäytäntö on vieras, Etelä- ja Keski-Euroopassa Pohjoismaiden kaltaista kunta hoitaa -asennetta ei ole. Sen sijaan Sveitsissä koiraveron on olemassa ja on määrältään ollut ainakin aikaisemmin korkeampi kuin Suomessa. Tosin Sveitsissä koiranomistajat saavat veronsa vastineeksi huomattavasti parempaa palvelua kuin suomalaiset koiranomistajat, esimerkiksi ilmaisia kakkapusseja.

Koiraverosta luopumista voi perustella myös sillä, että kyseessä on mielivaltaisen, vain yhden tyyppiseen kotieläimeen kohdistuva vero. Muita lemmikkieläimiä, esimerkiksi kissoja ja kaneja, ei veroteta. Koiran kanssa myös harrastetaan mitä moninaisemmin, ja lukuisalle määrälle lap-

sia koiraharrastus, juniorhandler, koira—lapsi—kissa, ja koiranäyttelyt on ykköharrastus, johon ei saa penniäkään yhteiskunnan tukea. Kun kunnat kuitenkin tukevat yleensä urheilu- ja nuorisotoimintaa, miksei koiraharrastusta tueta? Siitä joudutaan vain maksamaan.

Koiraveroa voitiin myös aiemmin luonnehtia ylellisyysveroksi. Nykyisin koiran omistaminen ei ole ylellisyyttä, vaan koira on nykypäivänä tavanomainen kotieläin. Suomessa on arviolta puoli miljoonaa koiraa ja koira kuuluu kiinteästi parin miljoonan suomalaisen elämään. Koiraveron perimistä on vaikea perustella varsinkin silloin, jos kunta ei käytä koiraverokertymää suoraan koirien tarvitsemiin palveluihin. Kunnat voisivat myös entistä enemmän vetovoimatekijänä markkinoida sitä, että kunta ei esimerkiksi peri koiraveroa. Ainakin useamman koiran omistavalle koirankasvattajalle tämä voi olla kriteerinä muuttoa suunniteltaessa.

Koiraveron kanto voi myös aiheuttaa kunnalle enemmän kuluja kuin tuloja. Koiraveron verovalvonta on hankalaa. Joissakin kunnissa on menty äärimmäisyyksiin koiraveron valvonnassa. Esimerkiksi metsästysseurat tarkistavat kailkilta koiranomistajilta, että koiravero on maksettu, joten aina, kun liikut koiran kanssa ulkona, voit joutua todistamaan maksukuitilla tai jollakin muulla todisteella, että vero on maksettu.

Mielestäni Suomen kunnissa koira-asiat voidaan hoitaa ilman kunnan keräämää veroa. Esimerkiksi lemmikkieläimiin liittyvä yritystoiminta voi olla eräs keino. Myös järjestöt voivat huolehtia koiraväen tarpeista. Kun vero on kunnallistaloudellisesti suhteellisen vaatimatonta, tai voi sanoa, että se on mitätön — 26 miljoonaa markkaa vuonna 1998 — lakialoitteessa esitetään koiraveron kumoamista. Viime kaudella oli saman tyyppinen lakialoite. Siinä oli yli sadan edustajan allekirjoitus ja sitä tuki yli 10 000 koira-aktivistin adressi. Viime kaudella tätä ei käsitelty hallintovaliokunnassa ja toivon nyt, että asiaa pohdittaisiin ja nähtäisiin, että on kyse todella pienestä, minimaalisesta verosta. Veronkanto vie enemmän kuluja kuin se, että saadaan siitä tuotona kaiken kaikkiaan 26 miljoonaa markkaa.

² **Tero Rönni /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä aloitteessa nyt kyllä yritetään puuttua taas kunnalliseen itsehallintoon ja kunnan oikeuteen periä veroa. Asun itse kunnassa, missä koiraveroa kerätään, ja sitä on kerätty vuosien varrella

jatkuvasti. 100 000 markkaa vuodessa on kuitenkin semmoinen summa, joka on poissa muista veroista, jos sitä lakataan keräämästä. Lisäksi asun alueella, missä koiranomistajia on kymmeniä, ja kyllä keväisin on erityisen miellyttävää kävellä niitä katuja ja teitä, kun koiranomistajat ovat talven aikana kävelyttäneet lemmikkien siellä nurkilla.

Ehdottaisin kyllä tässä kohtaa tutustumista meille päin sille, joka uskaa, ettei koirista ole mitään haittaa. Mielestäni siinä vaiheessa, kun koiranomistajat itse käyttäytyvät siten, ettei koirista jää minkäänlaista jälkeä, voisimme olla poistamassa veroa, mutta tässä kohtaa vastustan jyrkästi veron poistamista.

³ **Veijo Puhjo /vas:** Arvoisa puhemies! Ed. Marjaana Koskinen on tehnyt lakialoitteen koiraverolain kumoamisesta. Tämähän on aikaisemmin tehty haittaveroksi. Itse suhtaudun veroon lähinnä ihmisten terveyden kannalta. Siinä mielessä veron kerääminen puoltaa paikkaansa.

Suomessa on selvitetty muun muassa sellainen asia, että tietynlaisille allergikoille ja astmaattikoille on haitallista asua esimerkiksi kerrostaloissa, joiden porraskäytävissä on koirapölyä tai allergeeneja, koska koko porraskäytävä on sitten kerralla pilalla. Ruotsissa on Lindköpingissä runsas viisi vuotta sitten selvitetty kouluissa sairastuvuutta ja todettu pulpettien pinnoilla olevan koirien ja kissojen aiheuttamaa pölyä niin paljon, että kun Suomen lastenlääkärit jossain vaiheessa arvioivat tätä tutkimustulosta, he sanoivat, että tässä taitaa ollakin yksi selittävä tekijä, miksi syksyisin aina oppilaiden kouluun mennessä tulehdussairaudet lisääntyvät. Siinä mielessä, kun kyse on aivan selvästi terveydelle haitallisesta asiasta, mielestäni koiraveroa tulee kerätä edelleenkin.

⁴ **Esa Lahtela /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kun kuuntelin kahta edellistä puheenvuoroa, ei voi kuin ihmetellä sinällään. Itse en lääketieteestä paljon ymmärrä. Ed. Puhjolle voisi todeta, että varmaan se on ollut koirakoulu, missä niin paljon on pölyä, koska eihän normaalisti luulisi, että lasten vaatteiden mukana tai kengissä tai tukassa tai hengityksessä tulee niin paljon koirapölyä kouluun, että ihan pulpettien pinnoilla on, tai sitten siellä on käynyt sillä tavalla, että kunnat ovat lopettaneet siivousta niin paljon, ettei siellä pyyhittä edes pölyä koko vuoden aikana.

Itse suhtaudun myönteisesti tähän, mitä ed. Marjaana Koskinen esittää, koska ihan omasta kunnasta on semmoinen kokemus, että kun meillä on ollut koiravero, olisiko se sata markkaa ollut, siitä reilu kolmannes meni jo perintäkuluihin, jotta sinällään siinä turhaa byrokratiaa pyöritettiin. Nettotulos, mikä kaupungin kassaan jäi, oli joku 50 000—60 000. Minusta sitä ihan turhan takia perittiin. Me lopetimme perinnän. Ei kökköjä sen enemmän lisää ole tullut katujen varsille — eikä haittoja. En usko tälläkään olevan sellaista vaikutusta, että se lisäisi ongelmia. Sitä toivoisin, että jos käy niin, että valiokunta ei aloitetta vakavamielisesti ottaisi, niin kuitenkin asennekasvatusta pitäisi joka tapauksessa viedä eteen päin. Keski-Euroopassa on hyvä malli. Siellä koiranomistajilla on pussi taskussa ja ne korjaavat kököt pois ja vievät jonnekin talteen. Siellä niitä ei näy katujen varsilla. Suomessa ilmeisesti on sellainen asenne, tietysti asumme väljästi, että kun Töölönkatua kävelee ...

Ensimmäinen varapuhemies: Kaksi minuuttia on täynnä. Jos haluatte jatkaa, niin sitten puhujakorokkeelle. (Eduskunnasta: Asia on tärkeä!)

Puhuja (korokkeelta): Arvoisa puhemies! Nämä huudot kannustivat tähän asian tärkeyden johdosta, että täytyy koirista puhua. Koira on nimittäin monelle hyvin tärkeä ystävä. Niin kuin ed. Marjaana Koskinen totesi, koiralla on monia ulottuvuuksia. Joillekin se on ainoa puhekumppani, vaikka koira tosin aika huonosti osaa puhua, mutta se kuitenkin ymmärtää puhetta ja jopa tekee sosiaalista työtä ihmiselle. Se voi säästää kansanterveyden puolella psykiatrisia kustannuksia. Lastenpsykiatriasta on puhuttu, mutta aikuisten puolella koirat ovat hyviä kumppaneita. Eikö sanotakin niin, että koira on ihmisen paras ystävä, vai onko se ihminen, joka on ihmisen paras ystävä — en tiedä, mutta minusta joillekin koira on parempi.

Kuten aikaisemmin totesin, kun ottaa perintäkustannukset huomioon, tämän joutaisi poistaa. En näkisi sillä tavalla kuin ed. Rönni, että tätä ei missään tapauksessa voi poistaa ja että se olisi hirveästi kunnalliseen itsehallintoon puuttumista. Tämä on vanha jäännös jostain historiasta — en tiedä, onko tämä siitä, että tämä on haittavero. Tässä voi kyllä olla osin sellainenkin, että ennen kun metsästettiin ja oravannahat olivat kauppatavaraa, niin ilmeisesti tämä on tietynlainen arvon-

lisävero, jota perittiin siitä, että koira on työkalu. Luulisinkin, että kaukaisesta historiasta lähti ajatus siitä, että tämä on tietäntyyppinen vero työkälistä, niin kuin tänä päivänä autovero tai arvonnalisävero. Siitä ajasta on nyt päästy. Nyt koira on lemmikki. Kun asennekasvatusta viedään tarpeeksi pitkälle siten, että jokainen pitää koirista huolta siten, että ne eivät saastuta luontoa eivätkä kököt jää kengänpohjiin kiinni, kun kadulla kävelään, sen jälkeen voidaan todeta, että koirista ei ole mitään haittaa. Ei koulussa eikä tien päällä.

5 Veijo Puhjo /vas: Arvoisa puhemies! Ed. Esa Lahtela toi uuden näkökulman, jota aloitteentekijäkin esitti, ja olen kyllä ihan samaa mieltä, että koira on monelle ihmiselle äärettömän tärkeä kumppani ja jopa turvallisuustekijä.

Mietin vaan sitä puolta, että kun ed. Lahtela mainitsi jopa mahdollisia lastenpsykiatrisia haittoja, niin tulee mieleen, että ainakin lapsiperheissä kova huolenpito perheen lemmikkieläimestä saattaisi olla peräti haitaksi. Kun meillä nyt on tiedossa nämä lasten ongelmat ennen kouluikää, alaluokilla ja myöhemmilläkin luokilla, niin tietysti se on jostakin seurausta. Olen vähän sitä mieltä, että vanhempien kanssakäyminen lastensa kanssa on liian vähäistä. Jos esimerkiksi lapsiperheissä lemmikkeihin kohdistettu hellyys ja huolenpito ajallisesti käytettäisiinkin lasten kanssa toimimiseen, luulisin, että se olisi paljon hyödyllisempää.

6 Pentti Tiusanen /vas: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelu on aika mielenkiintoista. Itse asiasta aika kaukanakin olevia asioita tässä mielestäni nyt sivutaan.

Oma käsitykseni on, että koiraveron kantaminen ei lisää ollenkaan kaupunkien, ei Kiteen kaupungin tai jonkin muunkaan kaupungin, siisteyttä. Se on todellakin vanha jäännös. Se eriarvoistaa tietyllä tavalla myös ihmisiä. Näitä rahoja, esimerkiksi Kotkassa 50 000 vuodessa, ei käytetä mihinkään koirapuistoihin sinänsä tai johonkin koiranpidosta aiheutuviin menoihin. Mitä tulee terveydenhoitoon, mihin kollegani Veijo Puhjo viittasi, veron edistävää vaikutus terveyteen on mielestäni aika vähäinen.

Kaiken kaikkiaan ed. Marjaana Koskisen aloite on oikean suuntainen ja itse pidän sitä sinänsä hyvänä. Toteaisin sen, että yleensäkin lemmikkien, erityisesti koiran, pitoon liittyy nykyään paljon muita ongelmia, joista olisi syytä keskustel-

la, muun muassa niiden pitoon liittyvä huono taso. Jos lemmikeistä välitetään ja niitä lapsiperheissä hoidetaan, niin sehän on minun käsitykseni mukaan positiivinen asia. Hyvä, että edes lemmikeistä pidetään huolta. Kääntöpuoli on se, ettei edes niistäkään pidetä huolta eikä myöskään lapsista, mihin vierustoverini viittasi.

⁷ **Tero Rönni /sd:** Rouva puhemies! Tähän ed. Puhjon ja ed. Tiusasen esille ottamaan asiaan terveydestä minusta kyllä kannattaisi kiinnittää huomiota entistä enemmän. Lapsilla on kaikenlaisia särkyä korvissa, allergioita monenlaisia ynnä muuta. Minusta se kyllä varmasti liittyy osaltaan siihen, että kotona pidetään erilaisia lemmikkejä, eikä vaikutuksia ole tutkittu. Monenlaisia pölyjä kulkee.

Koiraveron on kuntien päätettävissä ja kunnalliset päättäjät saavat omassa kunnassaan tehdä erilaisen päätöksen siitä, onko vero haitallinen vai ei. Kiteellä on metsiä vaikka kuinka paljon — ed. E. Lahtelankin nurkalta pääsee varmasti metsään vaikka minkälainen lauma koiria — kun taas meillä Mäntässä on hyvin pienellä alueella koko kaupunki.

Koiraveron tuotosta voisin todeta, että naapurikunnan kunnanjohtaja esitti, että koiraveron palautettaisiin. Kun sitä valtuusto ei tehnyt, niin neljän vuoden päästä hän totesi, että 500 000 markkaa on mennyt hukkaan, että olisi saatu kerättyä 500 000 markkaa. Se on aika iso raha. Myös Mäntän entinen kaupunginjohtaja totesi, kun valtuustossa puhuttiin koiraveron poistosta, että siinä vaiheessa, kun hän saa mennä pyllistämään torille eikä kuka sano mitään, niin hänelle sopii koiraveron poisto. Olisin asiasta lähes samaa mieltä.

⁸ **Marjaana Koskinen /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Vastaan ed. Rönnille kunnalliseen itsehallintoon puuttumisesta. Yli puolet kunnista on tehnyt viisaan päätöksen ja koiraveron kannosta on luovuttu. Niiden kuntien, joissa tätä päätöstä ei ole tehty, takia tämä lakialoite täällä on, että pystyttäisiin täällä tekemään tämän tyyppisiä päätöksiä, että ei vain yhteen lemmikkieläimeen kohdistettaisi veroa, koska muillakaan lemmikkieläimillä ei ole. Tämä on tosiaan jääne historialta.

Ed. Puhjon epäilyyn terveyshaitoista, joita koirat aiheuttavat. Suurin ongelmahan on koiran hilse, jos ajatellaan sitä, mikä aiheuttaa ongel-

maa. Jos me puhumme astmaatikoista ja koirista samanaikaisesti, niin kyllä meillä on paljon muutakin, joka aiheuttaa — tupakansavu ja muut vastaavat — astmaatikoille ongelmia.

Täällä tulikin esille jo se, että koira esimerkiksi vanhainkodissa on sosiaalinen tekijä, eli melkein toimii psykologina. Lisäksi pitää muistaa, että koirat toimivat myös homekoirina. Päiväkodeissa ja vanhainkodeissa, joissa on homeongelmia voidaan käyttää koira paikallistamaan home. Sitten ovat huumekoirat, jotka toimivat taas siinä tehtävässään, pelastuskoirat, jotka voivat hakea esimerkiksi dementoituneen vanhuksen metsästä. Mielestäni koiran rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on erittäin merkittävä. Sitä ei pitäisi vähätellä.

Aina, kun me käymme tätä keskustelua, nousevat jätösasiat esille. Jätökset ovat pitkälti ongelma, kun koiraveron tuottoa ei käytetä niin kuin se pitäisi käyttää: Ei tehdä koira-aitauksia, eikä hankita kakkapusseja, joihin jätöksiä voitaisiin laittaa. Turussa esimerkiksi on Suomen ainutlaatuisin koira-wc. Ja viikko sitten aloitettiin päivätoiminta koirille, eli koira voidaan viedä päiväkotiin hoitoon, kun ihmiset ovat töissä. Minusta on aina niin, että kun tätä keskustelua käydään, on ihmisiä, jotka kokevat, että koira ei ole hyvä yhteiskunnan jäsen, ja on ihmisiä, jotka kokevat, että näin pitää olla, että koira kuuluu suomalaiseen yhteiskuntaan.

⁹ **Petri Salo /kok:** Arvoisa rouva puhemies! En olisi uskonut vielä vuosi sitten, että eduskunnan täysistuntosalissa puhutaan koiraverosta. Tämä on ollut vakioaihe ainakin meidän kunnanvaltuustossamme viimeiset viisitoista vuotta. Mutta sen jälkeen, kun kotikuntani päätti lakkauttaa koiraveron, sekin rakas keskustelunaihe on loppunut.

Sanoisin nyt ihan vakavissani, vaikka olenkin hallintovaliokunnan jäsen, että kyllä kai tämä on sellainen asia, minkä kunnat voivat itsenäisesti päättää. Ne voivat käyttää tätä vaikka kilpailukeinona verrattuna naapurikuntaan, että kuinka koiraystävällisiä ne haluavat olla ja minkälaisia palveluja he ovat järjestäneet omassa kunnassaan koiralle ja minkälaisia terveysvaikutuksia niillä on. Minä en kuulu koiran vihaajiin enkä koiran ystäviin, vaan suhtaudun näihin asioihin ihan neutraalisti. Mutta sen totean, että kyllä ne aiheuttavat yhteiskunnalle ja myös kunnille kustannuksia. Enkä jaksakaan milloinkaan uskoa myös-

kään sitä, että 200—300 markan koiraveron on sellainen erä, että henkilölle, joka koiria haluaa pitää ja koiria haluaa hoitaa, se olisi esteenä koiran hankkimiselle, hoitamiselle ja ylläpitämiselle.

Totean vielä, että palveluskoirat, kuten opas-koirat, poliisikoirat ja huumekoirat, on vapautettu koiraverosta kokonaan. Hyötykoirathan on rajattu tämän veron ulkopuolelle. Eikö tämä ole asia, joka kuuluu kuntien toimialaan ja kunnanvaltuustojen ratkaistaviksi. Annetaan heille vielä se ilo, että he saavat edes koiraverosta vielä järkevästi keskustella kerran vuodessa talousarvion yhteydessä.

¹⁰ **Marjaana Koskinen /sd:** Arvoisa puhemies! Yritin aikaisemmassa puheenvuorossa tuoda jo esille, että suurin osa kunnista on tehnyt järkevän päätöksen, niin kuin ed. P. Salonkin kunnassa koiraveron kannosta on luovuttu, mutta ikävä kyllä, on edelleen kuntia, jotka kantavat koiraveron. Jos muistetaan, että vuonna 95 koiraveron määrä oli noin 33 miljoonaa markkaa ja vuonna 98 se oli noin 26 miljoonaa markkaa, koiraveron kanto on pienentynyt aika reippaasti. Ja sen näkee, että perusteita ei kauheasti tämän tyyppiselle verolle ole.

Tässä oli yksi lähtökohta se, ettei muillakaan lemmikkieläimillä ole veroa, ei kissoilla, jyrsoilla eikä millään muulla, ainoastaan koiralla. Sen takia on nähty, että ei ole perusteltua periä yhdestä eläimestä tällaista veroa. Varmastikaan se 100, 200 tai 300 markkaa ei ole suuri hinta, mutta se on tietty periaate. Koiraihmiset näkevät sen niin. Jos tuottoa, joka koiraveron kannosta tulee, käytetään koirien hyväksi, tämä asia hyväksytään.

Ed. Puhjolle vielä — hän sanoi, että on vanhempia, jotka hänen mielestään hoitavat lemmikkejään paremmin kuin lapsiaan — muistutan, että on paljon lapsiperheitä, joissa koira on harrastusväline, eli käydään juniorhandler-kisoissa, koiranäyttelyissä jne., koko perhe tavallaan harrastaa koiran kanssa, eivät pelkästään aikuiset tai pelkästään lapset.

¹¹ **Esa Lahtela /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Muutama sana vielä asiasta, ettei käy niin kuin kunnanvaltuustossa, että tästä puhutaan tuntikausia. Ed. P. Salolle oikeastaan ajattelin todeta, jotta jos koiraveron poistetaan, niin kunnanvaltuustoissa kokouspalkkioiden määrä laskee. Omassa

valtuustossakin, kun meillä on vielä koiraveron voimassa, käydään yleensä monen tunnin keskustelut. Se tarkoittaa, että kokouspalkkioissa taidettiin viedä jo osa koiraveron tuotostakin.

Jos ajatellaan oikeudenmukaisesti myös muita lemmikkieläimiä, niin kyllähän kissa tekee huomattavasti enemmän vahinkoa, jos katsoo ympäristöä ja luontoa. Siinä tapauksessa pitäisi olla myös kissaveron. En esitä sitä, mutta siinä kunnanvaltuustojen ja kaupunginvaltuustojen kokouspalkkiot yhä vain paisuisivat.

Terveysongelmasta on viime aikoina todettu se, jotta allergioiden osalta ei pitäisikään pyrkiä ehdottomaan puhtauteen. Siedätysshoidolla on ollut jopa sellaisia vaikutuksia, jotta sillä pitkässä pelissä on saatu aikaan se, että ihmiset ja ennen kaikkea lapset, joilla on ollut allergia, kestävätkin jo jonkin verran pölyjä. Mutta jos pidetään ihan pölyttömässä ja karvattomassa tilassa koko lapsuus, allergiat ovat vain pahentuneet. Siinä mielessä tässä ilmeisesti joutuu lähtemään sellaiselle tielle, jotta lasten pitää käydä naapurissa niitä karvoja vähän haistelemassa, jos koirat hävitettäisiin kokonaan pois.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

10) Laki arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain kumoamisesta sekä laki arvonlisäverolain muuttamisesta ja laki kuntalain muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Lakialoite LA 191/1999 vp (Marjaana Koskinen /sd ym.)

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

¹ **Marjaana Koskinen /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Äskeinen aloite oli noin 26 miljoonan markan arvoinen, tämä 4,5 miljardin markan, eli kyse on vähän suuremmasta asiasta markoissa mitattuna ainakin.

Lakialoitteessa esitetään korjattavaksi kunnallistaloudellista vinoutumaa, esitetään luopumis-

ta kuntien arvonlisäveron palautusten takaisinperintäjärjestelmästä. Arvonlisäveron takaisinperintäjärjestelmä koskee kuntia, ei niinkään kuntainliittoja. Järjestelmästä on koitunut kunnille huomattavasti ylimääräistä byrokratiaa. Järjestelmä on myös vääristänyt kuntien välistä ja kuntayhtymien välistä taloudellista suhdetta.

Arvonlisäverotuksessa kuntiin sovellettavassa palautus- ja takaisinperintämenettelyssä valtio palauttaa kunnille kaikki verotonta toimintaa varten tapahtuviin hankintoihin sisältyvät verot, mutta perii ne takaisin kunnilta asukasluvun mukaisesti. Menettelyn tarkoituksena on toteuttaa hankintaneutraalisuus kuntien itse tuottamien ja ostettujen verollisten hankintojen välillä. Kunnille maksettavat palautukset peritään erillislain nojalla niiltä yhteisesti takaisin. Palautusoikeus ei siten ole kuntasektorille etu, vaan arvonlisävero muodostuu siitä huolimatta kunnille kustannukseksi, ja kunnat ovat hyvin erilaisessa asemassa riippuen siitä, kuinka paljon ne käyttävät arvonlisäverollisia palveluja. Tämä johtuu osittain siitä, että valtio perii 4,5 miljardia markkaa palautusta takaisin kaikilta kunnilta saman suuruisena asukasta kohden laskettuna eränä.

Myöskään yksittäiselle kunnalle takaisinperittävään määrään eivät vaikuta kunnan hankintojen vuosittaiset määrät eivätkä niiden vaihtelut. Samasta syystä yksittäiseltä kunnalta takaisinperittävä määrä ei ole saman suuruinen kuin sille palautettava määrä. Palautusjärjestelmä asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan keskenään, koska arvonlisäveron palautukset ja asukaslukuun perustuvat takaisinperinnät poikkeavat toisistaan. Asukasluku jakosuhteen perusteena on yksinkertainen ja liian karkea kriteeri.

Valtiovarainministeriön vero-osastolla on puolustettu kuntien palautusjärjestelmää siitä näkökulmasta, että se estäisi hankintaneutraaliteetti-ongelman syntymisen. Vuonna 94 voimaan tulleessa arvonlisäverolaissa on niin sanottu neutraaliteettiperiaate, jolla asetetaan kunta ja yrittäjä kilpailutilanteessa tasa-arvoiseen asemaan. Neutraaliteettiperiaatteen toimivuuden takaamiseksi lakiin sisällytettiin kuntien osalta palautus- ja takaisinperintäperiaate. Palautus- ja takaisinperintäjärjestelmän myötä kunnat ovat joutuneet epäoikeudenmukaiseen asemaan.

Epäoikeudenmukaisuus korostuu jo edellä mainittujen seikkojen lisäksi investointitilanteissa. Kunnat, joilla ei ole tarvetta investoida tai joilla ei ole tuloksen johdosta mahdollisuutta sii-

hen, joutuvat kuitenkin tämän järjestelmän mukaan osallistumaan muiden kuntien investointeihin. Tämä epäoikeudenmukaisuus koskettaa kiipeästi Varsinais-Suomen kuntia, varsinkin pieniä ja keskikokoisia kuntia. Palautusten ja takaisinperinnän erotuksen poikkeama valtakunnan keskiarvosta saattaa nousta kunnan tappioksi jopa 0,8 prosenttiyksikköä veroäyrin hinnasta. Tällainen esimerkkikunta on Vehmaa. Muissa Vakka-Suomen kunnissa on seuraavanlaisia lukuja: Kustavi 0,2; Laitila 0,3; Mietoinen 0,6; Mynämäki 0,2; Pyhäranta 0,4; Taivassalo 0,1; Uusikaupunki 0,04.

Kuntaliitto on esittänyt arvonlisäveron takaisinperinnästä luopumista saman suuntaisesti kuin nyt käsiteltävänä oleva lakialoite. Täytyy muistuttaa myös, että viime kaudella on saman tyyppinen lakialoite tehty. Haluan myös muistuttaa, että hallitusohjelmaan on asiasta kirjattu. Olen ymmärtänyt, että jossain vaiheessa tätä asiaa myös tullaan selvittämään.

Lakialoitteessa esitetään muutosta arvonlisäverolain 26 §:ään ja kuntalain muuttamista niin, että talousarvion määrärahat budjetoidaan ilman arvonlisävero-osuutta.

Lopuksi toivon, että lakialoite saa asiallisen käsittelyn valtiovarainvaliokunnan verojaostossa. Tiedän, että tästä asiasta käydään myös keskustelua valtiovarainministeriössä. Toivon, että lopputulos olisi positiivinen. Me tiedämme tässä salissa tasan tarkkaan, että kuntien tilanne ei tulevaisuudessa tule paljonkaan paranemaan ja valtionosuusjärjestelmä on myös muutoksessa. Tämä olisi yksi hyvä keino tehdä oikeudenmukaisempaa järjestelmää.

² **Lauri Kähkönen /sd:** Arvoisa puhemies! Tästä asiasta jo viime syksynä ainakin ed. Nousiainen kirjallisessa kysymyksessä kysyi ja allekirjoittanut teki suullisen kysymyksen. Kunnat ovat todella hyvin erilaisessa asemassa riippuen siitä, kuinka paljon ne käyttävät arvonlisäverollisia palveluja. Nykyinen käytäntöhän perustuu kunnan pääluvun mukaiseen takaisinperintään. Erot palautuksen ja takaisinperinnän välillä ovat todella suuret. Kuntaliiton mukaan kuntien saama palautus suhteessa kunnan maksamaan takaisinperintään vaihtelee jopa 6:sta 190:een prosenttiin.

Hallitusohjelmassa todetaan, että selvitetään kuntien arvonlisäveron palautusjärjestelmää. Toisin sanoen kuntia koskeva arvonlisäveroasia

on ongelmana tunnustettu hallitusohjelmassakin, ja sen ratkaisu hillitsisi osaltaan kuntakentän sisäisten erojen kasvua. Arvonlisäveron palautusjärjestelmä suosii sellaisia kuntia, joilla taloudellinen toimeliaisuus on vahvaa, toisin sanoen niitä, jotka pystyvät merkittävästi investoimaan. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan kunnissa menetykset vuositasona vastaavat 0,6:ta verotulo prosenttia, eli tämä tavallaan eriarvoistaa edelleen. Pohjois-Karjalan kunnista monet ovat keskimääräisesti taloudellisesti huonommassa asemassa.

Yhtenä tämän lakialoitteen allekirjoittajana toivon, että koko arvonlisäveron palautusjärjestelmästä luovuttaisiin. Todella en ymmärrä, miksi tämä todella työllistävä ja eriarvoistava järjestelmä on edelleen voimassa.

3 Pekka Nousiainen /kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kuntien arvonlisäverokäytäntö on ollut ongelma sen säätämisestä alkaen. Tehdyssä lakialoitteessa on aivan oikein todettu, että kunnat ja kuntayhtymät ovat arvonlisäverovelvollisia liiketoiminnan muodossa harjoittamastaan tavaroiden ja palvelujen myynnistä kuten muutkin arvonlisäverovelvolliset.

Kun kunnat harjoittavat toimintaa, johon ei ole säädetty arvonlisäveroa, ne saavat maksamansa arvonlisäveron takaisin palautusjärjestelmän kautta. Tuo palautus peritään takaisinperintään kautta kunnilta asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Aloitteessa on todettu, että tuo pääoma-arvo on kaiken kaikkiaan 4,5 miljardia markkaa vuodessa. Ongelma on juuri se, että takaisinperintä ei ole samassa suhteessa palautuksen kanssa, vaan järjestelmä eriarvoistaa kuntia. Yhtä lailla kuntayhtymät saavat palautusta mutta eivät osallistu takaisinperintään kustannuksiin.

Arvoisa rouva puhemies! Kuten täällä todettiin, olen tehnyt asiasta kirjallisen kysymyksen. Tästä on ed. Kähkönen tehnyt suullisen kysymyksen, ja tästä on myöskin olemassa lakialoitteita, joten eduskunta on ollut aktiivinen asian suhteen. Tietämäni mukaan asiaa selvittellään parasta aikaa, kuten hallitusohjelmassa on todettu, mutta mitään tietoa taikka takeita ei ole siitä, mihin selvittelytyö tulee johtamaan. Henkilökohtaisesti tässä vaiheessa näen tietysti, että mikäli järjestelmästä sinällään ei voida luopua, olisi tärkeää, että takaisinperintä oikaistaisiin siten, että se olisi suhteessa palautuksiin, millä eliminoitaisiin kuntien eriarvoistumisen kasvu.

4 Reijo Kallio /sd: Arvoisa rouva puhemies! Kuntien arvonlisäveron palautusjärjestelmä on todellakin asia, jonka korjaamisesta on puhuttu pitkään myöskin eduskunnassa. Viimeksi joulun alla käsitelimme ed. Hemmilän asiaa koskevaa lakialoitetta. Nyt ed. Marjaana Koskinen on tehnyt mielestäni hyvän ja perustellun esityksen.

Itse asiassa jo siinä vaiheessa, kun nykyiseen arvonlisäverojärjestelmään siirryttiin, selvitetiin työryhmän toimesta kunnan tuottamien palvelujen verotusneutraliteettia. Siihen ei kuitenkaan tuolloin vuonna 1992 löydetty hyvää ratkaisua. Myöskään myöhemmät selvitys- ja työväiheet eivät ole tilannetta parantaneet.

Nykyisen järjestelmän ongelma on siinä, kuten aloitteessa ja täälläkin on todettu, että nykyinen palautusjärjestelmä asettaa kunnat keskenään hyvin epäoikeudenmukaiseen asemaan. Kunnat ovat hyvin erilaisessa tilanteessa riippuen siitä, kuinka paljon ne käyttävät arvonlisäverollisia palveluja. Kuntien saamat palautukset suhteessa niiden maksamaan takaisinperintään vaihtelevat myöskin erittäin suuresti. Tämän muun muassa ed. Marjaana Koskisen mainitsemista luvuista kuulumme. Sinänsä asukasluku takaisinperintään kriteerinä on yksinkertainen mutta ei oikeudenmukainen.

Täällä on jo viitattu Kuntaliiton aktiivisuuden asiassa, samoin hallitusohjelmamainintaan. Olen myös ymmärtänyt, että valmistelu asian korjaamiseksi ovat käynnistymässä. Asia ei ole aivan yksinkertainen, mutta toivon, että ed. Marjaana Koskisen aloite on omalta osaltaan vauhdittamassa arvonlisäveron palautusjärjestelmän saamista kuntien kesken oikeudenmukaiseksi.

5 Esa Lahtela /sd: Arvoisa rouva puhemies! Arvonlisäverojärjestelmän kokonaisuus on aika mutkikas järjestelmä. Niin kuin on todettu jo aikaisemmissa puheenvuoroissa, tässä noin pääsääntöisesti, kun katsoo, syrjäiset ja vähemmän toimeliaat alueet, missä ei ole varoja investointeihin käyttää, ovat olleet häviäjiä tässä. Sellaiset seutukunnat, missä jo ennestään voidaan hyvin, ovat voittajia. Kun valtionosuusjärjestelmän pitäisi yleensä olla sen tyyppinen, että tuetaan heikompia alueita ja pyritään nostamaan niiden elämisen tasoa, tämä systeemi toimii nyt juuri päinvastoin.

Toivoisikin, että ed. Marjaana Koskisen aloite vähän selkeyttäisi tilannetta ja tämä menisi läpi. Sen lisäksi vielä toivoisi uudistuksia juuri siihen

suuntaan, että katsottaisiin sosiaalista ajattelua myös siinä, että rintamaat, ruuhka-alueet, voisivat haja-asutusalueita enemmän jatkossa tukea myös tämän järjestelmän kautta.

6 Pertti Hemmilä /kok: Arvoisa puhemies! Itse olen tehnyt samasta asiasta viime valtiopäivillä 1. päivänä joulukuuta päivätyn lähes saman sisältöisen aloitteen. Olen ilahtunut, että asiaa nyt on toden teolla näillä valtiopäivillä lähdetty edelleenkin ajamaan. Siksi kannatan lämpimästi ed. M. Koskisen tekemää aloitetta. Toivon, että kaikki tätä koskevat aloitteet käsiteltäisiin kaikella vakavuudella ja ne johtaisivat myös siihen lopputulokseen, mikä meillä tavoitteena varmasti on.

Järjestelmän hyötyjiä takaisinperinnästä huolimatta suhteessa asukaslukuunsa ovat paljon investointeja tekevät kunnat. Suurimman hyödyn keräävät kuitenkin kuntayhtymät ja Ahvenanmaan maakunta. Ahvenanmaan maakuntahan ei ole lainkaan mukana takaisinperintäjärjestelmässä. Näiden yhtymien jättämistä takaisinperinnän ulkopuolelle on perusteltu hallinnollisin perustein ja takaisinperintäjärjestelmän pohjautumisella asukaslukuun, jota ei voi käyttää kriteerinä kuntayhtymissä.

Arvoisa puhemies! Toivon, että arvonlisäverolain 130 §:n kumoamisesta ja arvonlisäveron palautusten takaisinperinnästä kunnilta annetun lain käsittely tapahtuisi eduskunnassa mahdollisimman ripeästi ja johtaisi toivottuun tulokseen.

7 Pekka Kuosmanen /kok: Arvoisa rouva puhemies! Jos nyt halutaan uusia arvonlisäverotusysteemiä kuntien osalta, niin mielestäni sen pitäisi toimia niin, että jos ulkopuolinen kunnille myy palveluja, niin arvonlisävero olisi nolla. Samalla purkaisimme turhaa byrokratiaa valtakunnasta ja se olisi oikeudenmukaista kuntia kohtaan sillä tavalla, että kunnat mieluummin suosivat oman alueen yrittäjiä ja sitä kautta verotulokin jäisivät omaan kuntaan.

8 Unto Valpas /vas: Arvoisa puhemies! Nyt voimassa oleva arvonlisäverojärjestelmä on epäedullinen muun muassa monille pienille kunnille Pohjois-Suomessa. Se siis suosii, niin kuin on todettu, kuntia, jotka pystyvät investoimaan paljon. Tällainen kuntia eriarvoistava järjestelmä on saatava korjatuksi. Tehdäänpö se lakialoitteen muotoja noudattaen vai jollain muulla tavoin, on

mielestäni samantekevää. Pääasia on se, että saadaan aikaan oikeudenmukainen ratkaisu viivyttämättä. Nyt tehty aloite varmasti auttaa asiaa eteenpäin ja toivottavasti tuo myös nopeutta asian käsittelyyn.

9 Esa Lahtela /sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä näköjään porvareiden ja ei-porvareiden välillä on ajattelussa eroja. Ed. Kuosmanen puuttui asiaan, josta juuri ajattelin, nouseeko se esille. Minusta tähän pitäisi kuitenkin suhtautua sillä tavalla, että kunnan työntekijöille, kun teetätään vaikka kunnallista siivousta, työn pitää olla arvonlisäverotonta, ja jos työ ostetaan ulkopuolelta, siinä pitää olla arvonlisävero.

Kunnissa ei pitäisi syyllistyä hirveän paljoa yksityistämismielisyyteen, vaan tuettaisiin sitä toimintaa, että kunnille olisi edullista työllistää ihmisiä omilla palkkalistoilla. Se myös ohjaisi toimintaa siihen suuntaan, ettei toteuteta samaa systeemiä, mitä ollaan tekemässä Tielaitoksen, valtionyhtiöiden tai minkä hyvänsä palveluiden osalta, että kaikki pitää yksityistää ideologisten syiden takia. Se tuntuu olevan sellainen kova juttu, jota edustajat erityisesti kokoomuksessa ihannoivat. Välttämättä sillä ei ihmisen ja tekemisen kannalta ole mitään merkitystä, vaan otetaan ensin yrittäjien selkänahasta hirveän paljon ja kun pienyrittäjän palveluksessa on työntekijä, sen naha otetaan yhä enemmän. Toivon mukaan, kun uudet lait tulevat käsittelyyn, parannetaan yleissitovuutta, jotta niillekin ihmisille tulee vähän enemmän turvaa.

10 Marjaana Koskinen /sd: Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin tyytyväinen, että asiaan on paneuduttu ja olen vielä tyytyväisempi, jos ed. Hemmilällä on samanlainen aloite kuin tämä, koska aloitteeni nimenomaan pohjautuu siihen, että kunnallistetaan palveluita jonkin verran enemmän kuin tällä hetkellä. Voimme ehkä tarkastella pykälää. Olen todella tyytyväinen, koska keskustalaiset, kokoomuslaiset ja sosialidemokraatit ja vasemmistoliittolaiset puhujat ovat olleet sitä mieltä, että tämä on erittäin tärkeä asia ja viedään sitä eteenpäin.

On valitettavaa, että kun olen keskustellut valtiovarainministeriön virkamiesten kanssa, siellä on edelleen vähän sen tyyppistä kantaa, että asialle ei lämmitä, mutta me poliitikot olemme sitä varten, että asia viedään eteenpäin ja saadaan päätös siihen kohtaan hallitusohjelmaa, missä on

kirjattu, että arvonlisäverojärjestelmää selkeytetään.

Toivon, että valtiovarainvaliokunnan verojaosto käsittelee aloitteen niin kuin aikaisemmatkin samaan asiaan liittyvät aloitteet ja käsittelee ne asiallisesti ja kuulee myös asiantuntijoita. Tiedän myös, että on tietenkin niin, että yleensä lakialoitteita ei kovin helposti valiokunnassa käsitellä, mutta ilmeisesti voi olla, että aukeaa lakeja, jotka mahdollistavat rinnakkaisena lakien käsittelyn jossain vaiheessa.

¹¹ **Pekka Kuosmanen /kok:** Arvoisa rouva puhemies! Totean ed. E. Lahtelalle, että kun ostoja suoritetaan useamman kunnan kanssa yhdessä, jopa kuntayhtymän puitteissa, niin kuin meilläkin Pohjois-Kymenlaaksossa, niin meillä säästöt ovat vuositasolla 30 miljoonaa markkaa verrattuna siihen, että yksi kunta pyytäisi samat tarjoukset eri yrittäjiltä. Siinä mielessä olen varmasti oikealla asialla, että yrityksissä on myös työntekijöitä, ei kunta yksistään ole ainoa työnantaja. Suurin osa ihmisistä on yksityisten palveluksessa. Sen takia ihan vakavissani esitän, että nollarvonlisäveroprosentilla kunta ostaisi jatkossa palvelut. Siinä mielessä tämä laki pitäisi kumota ja turha byrokratia purkaa 4—5 miljardin takia. Jo yksistään byrokratian pyörittäminen maksaa 400 miljoonaa.

¹² **Pertti Hemmilä /kok:** Arvoisa puhemies! Ed. M. Koskiselle toteaisin, että meillä on todellakin lähes saman sisältöiset aloitteet. Se ei ole niinkään ihme, mutta se sen sijaan on tässä asiassa jo vähän ihmeellistä, että koin, että meillä valitsee keskenämme jopa telepatia. Kun kuuntelin ed. M. Koskisen puhetta, niin löysin siitä hyvin paljon ihan samoja elementtejä ja lähes samoja sanankäänteitä, mitä itsekin käytin, kun joulukuussa aloitettani perustelin. Se johtuu ehkä siitä, että olemme kumpikin samasta vaalipiiristä ja ajattemme varsinaissuomalaisina asioita samalla lailla.

Huomauttaisin vielä, että tässähän ei ole valtiovarainministeriön ja toisaalta kuntien välisestä skabasta kysymys. Valtiovarainministeriölle tämä on neutraali. Tämä on kuntien keskinäinen kisa. Tässä ei myöskään ole kyse siitä, että suuret kunnat välttämättä yksinomaan hyötyisivät ja pienet kunnat häviäisivät, vaan aika jännästi menevät kyllä ristiin hyötyjät tässä asiassa.

Suurin hyötyjä on eräs kuntayhtymä pääkaupunkiseudulla 150 miljoonalla markalla.

¹³ **Marjaana Koskinen /sd:** Arvoisa puhemies! Ed. Hemmilälle totean, että tässä lakialoitteessahan on semmoinen lähtökohta, että silloin, kun katsotaan 26 §:ää, niin verottomia hintoja vertaillaan kunnan ja yksityisen välillä, jos kunta sitten päätyykin niihin palveluihin. Tämä asia on tosiaan varmaan noussut vahvasti esille juuri Varsinais-Suomessa. Meillä on eduskunnan kunnanjohtajien vierailuita tapahtunut sinne ja edustajat myös tekevät kuntavierailuja. Me koemme tämän aika suurena ongelmana, niin kuin tässä salissa kaikki muutkin ovat kokeneet. Tietenkin ed. Kuosmasen ajatus on mielenkiintoinen, mutta se on vähän eri suuntainen ehkä kuin tässä lakialoitteessa peräänkuulutetaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

11) Laki rikoslain 11 luvun muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Lakialoite LA 192/1999 vp (Kimmo Kiljunen /sd)

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskustelu:

¹ **Heli Paasio /sd:** Arvoisa rouva puhemies! Pyydän asian pöydälle tiistaina 22 päivänä helmikuuta pidettävään istuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies: Koska asiaa ei ole päätetty yksimielisesti lähettää valiokuntaan, on asia jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Paasio ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Paasion ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna perjantaina kello 13.

Täysistunto lopetetaan kello 19.27.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio
